

TELE PENSJONISTEN

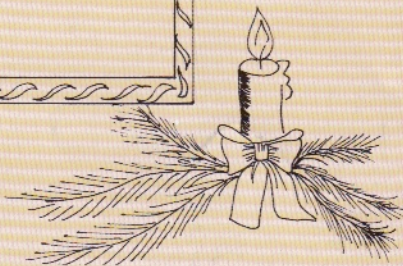
Medlemsblad for Telepensjonistenes Landsforbund Nr. 4/04 - 30. årgang

Tele PENSJONISTEN

Nr. 1. Desember 1974.

1. årgang.

Telepensjonistenes Landsforbund**Postadresse: 1331 Fornebu. Besøksadresse: Kongensgt. 8, Oslo.****Telefon 22 77 69 52 - telefaks 22 77 69 55,****e-post: kon.telepensjonistene@telenor.com - Nettside: www.telepensjonistene.no****Landsstyret**

Leder	Gerd Waaktaar Gamst, Lille Borgenvei 14A, 0370 Oslo	tlf. 22 49 46 50
Nestleder	Arnulf Krokan, Haldenv. 9, 1387 Asker	66 78 35 44
Sekretær	Einar Heggelund, John Colletts alle 97B, 0870 Oslo	22 18 48 29
Kasserer	Ragnhild Møklebust, Ekraavn. 7C, 0756 Oslo	22 50 38 19
Styremedlemmer	Gerd Parelius, Bøckmannsvei 24, 7019 Trondheim	73 93 10 20
	Bjarne Ulvang, Myrholtet 242, 5142 Fyllingsdalen	55 16 38 65
	Gerd Blomstrand Kristensen, Tjeldberget 11, 8012 Bodø	75 58 11 68
Vararepresentant	Elisabeth Augland, Koggevn. 62, 4624 Kristiansand	38 08 52 78
	Jan H. Andreassen, Blomstervn. 37, 2208 Kongsvinger	62 81 59 40
Revisorer	Kjell Berglie, Selvbyggerveien 127, 0591 Oslo	22 65 30 05
	Rolf Sandaker, Prost Holsviksvei 38, 1362 Hosle	67 14 10 20
Vararepresentant	Reidun Sandnes, Terrasseveien 96, 0682 Oslo	22 26 49 80
Redaktør:	Jahn Hassel, Harry Borthens vei 14, 7040 Trondheim	tlf. 73 50 01 67
	E-post: janhasse@online.no	mob. 918 39 635
Forsidebilde:	Kopi av forsida på første nummer av Telepensjonisten nr.1. Desember 1974.	
Grafisk Produksjon:	Lade Offset A/S	
Opplag:	3550	

Innhold:

Lederen har ordet	3	Nytt fra Arbeidsutvalget	11
Redaktørens hjørne	4	Mimrestund for pensjonerte teknologer . . .	12
Hallo Ivan	4	Pensjonskommisjonsrøre	13
Østfoldpensjonister til Peer Gynts rike	5	Biltur på gresk – en utfordring	14
Med Telepensjonisten i 30 år	6	Også et juleønske	15
Sofustanker	7	Sako-seminar	16
God Jul	7	Terje Opsann - pådriver og grunnlegger . .	17
Helseseminar på Gardermoen	8	Høst og vinterhilsen	18
Hilsen fra Molde	9	Telespar med nye tilbud	19
Mellom fangsthytter og satelitter	10		

Frist for innlegg til neste nr.: 15. februar 2005

Send helst stoff via E-post eller på diskett via posten.

Redaktøren forbeholder seg retten til å forkorte innlegg.

LEDEREN HAR ORDET

For syv år siden skulle turen vår vært gjennomført, men få dager før avreisen grep utenforliggende krefter inn. Derfor var det underlig å stå her nå, - på plassen foran Hatchepsuts dødstempel i Kongenes dal i Luxor -, der terrorister skjøt ned mer enn 60 turister den gangen for syv år siden. Disse turistene var uskyldige mennesker som, i likhet med oss, ønsket å oppleve historien gjennom de fantastiske byggverkene og skattene fra 3-4000 år tilbake.

Mine dager i Luxor ble en stor opplevelse og førte ikke til alvorligere skade enn et betent gnagsår, ervervet etter masse trasking på harde steinflater i ubarmhjertige 37 graders varme. Det lille problemet tok en vennlig dr. Moustafa seg av på beste måte.

Vår lille høstlige pustepause under en varmere sol gjorde godt, men nå er det tilbake til hverdagen og oppgavene i forbundet vårt.

Året 2004 kan oppsummeres som et godt år for Telepensjonistenes Landsforbund. Ved årets begynnelse satte vi oss to hovedmål:

- Redusere de høye husleiene som forbundet på landsbasis har vært belastet med (på det verste opp til 1,6 mill.kr. årlig).
- Få til en jevnere fordeling av våre økonomiske midler til de i alt 36 foreningene vi har på landsbasis. Størrelsen på foreningene varierer fra 34 til 579 medlemmer.

Forbundet føler at målene langt på vei er oppfylt. Husleiene er merkbart redusert. Den positive virkningen er at de frigjorte midlene kan gå til vårt egentlige formål, nemlig til aktiviteter for telepensjonistene.

Samtlige foreninger fikk i 2004 utbetalt betydelig mer i støtte enn tidligere. Foreninger som leier kontorlokaler, måtte selv dekke en egenandel på 20%. Ordningen med egenandel bidrar til å oppfylle mål nr. 2, nemlig en jevnere fordeling mellom foreningene. Egenandelen planlegges øket i 2005.

Ingen situasjon er imidlertid statisk, heller ikke i vårt forbund. Telenors forhold til oss kan heller ikke oppfattes som statisk. Foreningenes styre bør gjøre opp status for egen forenings fremtidige muligheter, - et slags scenario -, for de nærmeste årene, - og økonomiske disposisjoner må foretas ut fra dette. Som påpekt fra forbundets styre mange ganger, har mange foreninger en nesten latterlig lav kontingent, og det kan vi ikke være bekjent av.

Forbundet hadde et vellykket landstreff og lederkonferanse i april i år, med hele 234 deltagere. Neste år ser vi frem til et landsmøte på Bergen Airport hotell i månedsskiftet mai/juni. Bergensforeningen er i gang med planleggingen, og vi gleder oss til å møte Vestlandet i denne flotte perioden. Før vi kommer så langt, ligger det en masse arbeid foran oss. Det er utrolig mange arbeidstimer som går med for å få til et vellykket landsmøte, ikke minst for oss som har ansvaret på forbundsplan.

Slik det alltid vil være tilfelle, forventer vi at landsmøtet bringer endringer og skifter i forbundsledelsen. Vi regner imidlertid med at det står friske og entusiastiske krefter klar til å ta over. Vi er et levekraftig forbund med 4200 medlemmer, og det bør være massevis av ressurser å ta av.

Desember er måneden med de mange gjøremål; noen svært hyggelige, men også en del slitsomme og til dels unødvendige. Det gjelder å være litt bevisst på å velge bort, men å beholde de aktivitetene som betyr mest for en selv og for familien.

Planen på min hjemmebane er å tilbringe juledagene i de dype Trysil-skogene, - i de områdene nær svenskegrensen som forfatteren Per Petterson beskriver i sin bok "Ut og stjele hester". Vi forlater en del av stresset og innkjøpshysteriet, men vi passer på at den lille, fine granen utenfor hyttevinduet vårt får lys til å gi et fint skinn innover i den mørke skogen.

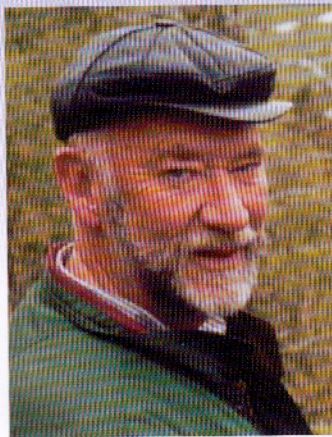
For øvrig er det intet som musikk for å få roen til å senke seg. Vi har sikkert våre favoritter alle sammen, og det er en utrolig mengde vakker musikk å velge i. Sett for eksempel på adagiettoen fra Mahlers 5. symfoni. Den varer i 9 min og 50 sek, og i disse få minuttene - da er det fred på jorden.

En hyggelig og fredelig jul ønskes alle våre medlemmer og våre kontakter i Telenor!

Med vennlig hilsen
Gerd Waaktaar Gamst

REDAKTØRENS HJØRNE

Telenor tar seg godt betalt om du velger å si opp ditt abonnement! Etter å ha falt for reklamen for bredbånd (ADSL), var det gamle ISDN- abonnementet overflødig og ble sagt opp. Det kostet nesten en tusenlapp. En montør må kommanderes ut for å kople om i sentralen. Det koster, og Telenor gjør det til mitt problem når jeg takker farvel til

et teleprodukt til fordel for et annet. Ganske smart av blå-russen, men er det etisk forsvarlig å reklamere opp en bedre tjeneste og samtidig kreve ekstra betaling for å avvikle den gamle?

Lønnsadelen flygeledere og heismontører skaper krøll for oss alminnelige når de ikke får bestemme hvor skapet skal stå. Visst har de viktige jobber og tar ansvar for vår sikkerhet og får betalt deretter. Men er disse oppgavene annerledes enn hvilken som helst annen ærlig jobb? Hvorfor skal en monopolsituasjon berettigede særbehandling av de som jobber der? Og er det nå så forferdelig å skulle bytte arbeidssted for å få beholde en toplønnet jobb?

Førjulstid er også nominasjonstid for de politiske partiene. Vi registrerer maktkampen og riften om de "sikre" plassene på valglista, og politisk strategier for å skygge unna saker som kan uroe velgerne. LO og AP vil realitetsbehandle forslaget til ny pensjonsordning etter valget i 2005. SV prøver å få Høyre til røpe antatte planer om store skatteletter og fremtidig kutt i overføringer til kommunene. KRF, SP, V og FRP prøver å sverte hverandre, samtidig som de forsøker å være kamerater i budsjettarbeid. Det blir nok mye hallo!

Hallo Ivan

Travle telegrafister ved radiosentralen i Oslo. Radiobestyrer Hagen i bakgrunnen overvåker det hele.

Oslo radiosentral var et sentralt knutepunkt for radiotelegrammer til utlandet og ga arbeid til mange telegrafister. Radiosendestasjonene var Jeløy og Tryvann, og mottakerstasjonen lå på Ski.

Vi hadde direkte forbindelse med de fleste hovedsteder, blant annet Moskva. Under den kalde krigens tid var det en som glad og opplagt opprettet forbindelsen med Moskva kl. 08 og sendte avgårde noen "overliggende" telegrammer med innledningen: "Hallo Ivan now its time for traffic". Etter nærmere et par måneder ble han innkalt til radiobestyreren. Det var kommet klage via Utenriksdepartementet over denne uformelle innledningen, og Ivan ble visstnok oppfattet som skjellsord.

Juv

framover når valgflesket skal krydres før valget i september. Det er derfor tid for å ønske alle partiene Godt nytt valgår!

Kristendom eller Islam? Vi har en grunnlovsfestet statsreligion, men skal ikke ha lov til lære barn og ungdom hva det innebærer i følge norske hedningeorganisasjoner. Når Dagfinn Høybråten prøver seg med kristendoms lære i barnehagene, blir det ramaskrik om indoktrinering og påprakking. Hva gjør Islamistene? Jo, de roper Allahs navn i øret på den nyfødte og fortsetter med å prente inn Muhammeds lære i unge sinn til langt opp i voksen alder. Religion utløser sterke krefter. Burde vi ikke gi vår egen stats religion en sjanse til å stå i mot overmakten?

Pyramidene i T5PC faller mens Sfinksene på toppen toer sine hender med uskyldige fjes. Å si at pyramidistene er lettlurte, er for enkelt. Drivkraften er heller grådigheten. Mange av de som har mye penger til overs, vil så forferdelig gjerne ha enda mer til overs å vifte med. Skattefritt. Det gir lykke og heltstatus å være riking, tror de.

Atter en gang plinger kassaapparatene julen inn. Gaver er til for å glede andre. Vi liker både å gi og få gaver av dem vi bryr oss om. Men trenger de å være så mange og så dyre? Skulle ikke tanken telle mer enn pungen? Jeg har bladd i gamle årganger av Telepensjonisten. For noen tiår siden var det glede hos pensjonistene over at de fikk almanakk til jul, alle som en. Og pensjonistene fikk også en tid utstedt eget ID-kort så de kunne legitimere sin tilhørighet når de ønsket kontakt med tidligere kolleger. Det var tider det.

Telepensjonisten starter nå på et nytt årgangs-tiår. Må bladet fortsatt være liv laga.

Vi ønsker alle lesere God jul!

ØSTFOLDPENSJONISTER TIL PEER GYNTS RIKE

Målet var Austlid Fjellstue og "Peer Gynt Spelet" da pensjonistgjengen fra Østfold la ut på tur 2.- 5. august 2004.

Det var herlig sommervær da vi startet fra Sarpsborg Rutebilsentral mandag morgen og plukket opp deltakere i Fredrikstad og Moss. Hjørdis Hoen fra den avtroppende turkomité, ønsket oss alle velkommen og håpet vi ville få noen fine dager sammen.

Vi var 20 deltakere med på turen som gikk langs E6 til første stopp som var Nebbenes, for en strekk på bena og en kaffekopp. Videre langs Mjøsa forbi Hamar til Rudshøgda hvor vi fikk servert en deilig lunsj.

I god tid før middag ankom vi Austlid Fjellstue som ligger flott til ved Veslesetervatnet med rike turmuligheter i terrenget. Etter at vi hadde installert oss på våre rom, kunne vi nyte tiden før middag i strålende sommervær på terrassen i hele 28 varmegrader.

Neste dag var det imidlertid gråvær med tunge skyer. Men etter frokost gikk likevel de som kunne, en god tur før vi satte kursen til Galleri Skomakerstuen i Gausdal, stedet til Ellen og Egil Torin Næsheim, begge kjente kunstnere fra Fredrikstad. Det var bratt å gå dit opp, men solen tippet fram og ga oss et nytt puff. De som hadde vanskeligheter med bakken ble hentet med bil.

Her hadde ekteparet møysommelig bygget opp et anlegg med flere gamle hus, og det bugnet med blomstrende stauder overalt. Kunstnerparets barnebarn serverte oss kaldt kildevann som smakte godt etter strabasene i bakken. Næsheim fortalte litt om stedet før han bød oss til bords med rømmegrøt og spekemat. Det smakte godt, og vi storkoste oss!

Etter serveringen viste han oss omkring på eiendommen og fortalte hvilket møysommelig arbeid som lå bak alt det vi fikk se. I hovedhuset var det maleri- og tekstilutstilling. Her var det noe for enhver smak, og det var flere av oss som benyttet anledningen til å handle. Før vi avsluttet besøket i

Fra venstre Hjørdis Hoen, Liv Krugerud og Bjørg Karlsen som var de beste hesteskokasterne under Østfoldpensjonistenes sommertur til Austlid Fjellstue. Bjørg Karlsen troner som vinner av trofeet Den Gylne Hestesko

Skomakerstuen, ble vi servert kaffe og nystekte sveler, mens bussen og sjåføren ventet for bringe oss tilbake til Austlid.

Onsdag skulle vi få oppleve "Peer Gynt Spelet". Det plaskregnet da vi våknet. Men innimellom skurene rakk vi en tur til Skei Fjellkirke, hvor vi kunne beskue altertavlen som Dronning Margrete av Danmark har malt.

Tilbake på hotellet fikk vi servert både lunsj og middag før vi begav oss til Gålåvatnet for å overvære det årlige Spelet. Godt kledd med superundertøy og regnutstyr dro vi av gårde i regnet. Etter en times busstur var vi fremme, og som et under sluttet det å regne. Vannet lå der speilblankt, og solen tippet fram gjennom skylaget. Scenen var ubeskrivelig med gamle hus og hesjer med høy som naturens kulisser.

Da tre båter med Peer Gynt og hans medspillere kom roende over et speilblankt Gålåvatten til tonene av Griegs musikk spilt av Peer Gynt Kammerorkester bestående av 29 musikanter, fikk vi gåsehud, så vakkert var det. Skuespillerne holdt oss i ånde i tre timer, inklusiv en kort pause. Vi var til sammen 1800 tilskuere som fikk en uforglemmelig teateropplevelse.

Vel tilbake på Austlid Fjellstue litt over midnatt ventet deilig nattmat og all den service vi måtte ønske oss. Vi hadde hatt en fantastisk dag.

Etter frokost torsdag morgen avholdt vi vår årlige konkurranse i hestesko-kasting. Alle stilte opp, og det var meget spennende hvem som ville overta det gjeve vandretrofeet "Den Gylne Hestesko". En etter en falt vi ut, og tilslutt var det bare tre damer som kjempet. Under stor jubel ble det Bjørg Karlsen som gikk av med seieren, med Liv Krugerud på andre plass og Hjørdis Hoen på den tredje plassen.

Premieutdelingen foregikk i Kjellerstuen, og Nils Hoen fra turkomiteen overrakte et flott krus til Bjørg og sjokolade til de to andre. Hjørdis Hoen overrakte "Den gylne hestesko" til Bjørg som igjen lovet å ta godt vare på den. Severin Otnem, "eier" av vandretrofeet siste år, hadde skrevet et dikt til Hesteskoens ære, og det siste verset lød slik:

*Hør derfor på min gode venn
Grip en sko og gi deg hen
I kastekunstens lotteri
Husk at LYKKEN STÅR DEN KJEKKE BI*

Etter lunsj var det tid for hjemreise, og sjåføren og bussen var klar til å bringe oss tilbake til Østfold. Vi hadde hatt noen fine dager, og alle hadde vi det hyggelig sammen. Vi var ikke så mange, men det håper vi retter seg til neste tur.

Takk til den avtroppende turkomité for en god avslutning på "jobben".

Jorunn

MED TELEPENSJONISTEN I 30 ÅR

Med dette nummeret av Telepensjonisten er det akkurat 30 år siden forgjengeren til bladet vårt kom ut til jul i 1974. Det var opprinnelig ment som et blad for Oslopensjonistene. Men da Telepensjonistenes Landsforbund ble stiftet i 1976, ble det et landsomfattende blad. Initiativtaker og pådriver var Terje Opsann fra Oslo. Han brukte signaturen Temo og sto som redaktør i 11 år fram til nr 2/85 da han ble syk.

Å bla igjennom forbundets arkiv er en liten historisk reise både gjennom den trykkes tekniske utviklingen, layout og innhold. For hvert ti år har bladet forandret seg. Første nummer var ganske enkelt hva trykk og skrift angår. Ambisjonsnivået var heller ikke særlig høyt. Redaktøren markerte klart at dette ikke var noe blad som skulle gis ut regelmessig. Han skrev: *Det er ikke meningen at organet "Telepensjonisten" skal bli et fast organ med redaktør og alt til faget henhørende. Nei, det skal komme ut sporadisk med forskjellige nyheter som angår pensjonistenes interesseområder.* Men det gjorde Opsann selv til skamme ved å sitte som ansvarlig redaktør i 11 år. Han greide med egne krefter å gi ut bladet ganske regelmessig med fire nummer i året.

Stoff og innhold har variert. Beskrivelser av pensjonister på reisefot er nesten alltid med i bladet, det gjelder fortsatt. I nr 1, som kom ut i desember 1974, var det skildringer fra Oslopensjonistenes reise til London 17. mai 1973, hvor møte med Kringkastingens korrespondent Richard Herman var et høydepunkt. Trondheims-pensjonistene var heller ikke snau. De rapporterer fra turer både i 1972, -73 og -74.

Mer traurige årsmeldinger fra foreningene fikk stor spalteplass i en periode. Klipp fra avisartikler om eldresaker har også vært en takknemlig stoffkilde når det skortet på tid til egenproduserte artikler. Vitsesider og annet fyllstoff speiler redaktører i nød for stoff og tid. Tiden er alle redaktørers svøpe. Alltid blir det en slåsskamp mot tidsfrister. Og straks redaktøren puster lettet ut over ennå et manus overlevert trykkeriet, så er det dags for å begynne å tenke på neste nummer.

Harnisk over G-reguleringer som ikke følger prisstigningen og etterslep på pensjonsytelsene, går igjen i alle år. I nr. 4/86 er Arbeiderpartiets Grete Knudsen sitert: "G-reguleringen tar sikte på framtiden, og retter ikke opp gamle synder".

I 1982 er bladets utseende modernisert, og Osloforeningen feirer sitt 25 års jubileum, uten at det vel har

noen sammenheng. I 1985 hedres Distriktsdirektør i Oslo, Evert Bestorp, ved å bli utnevnt som æresmedlem i Oslo pensjonistforening. Det er takk for Bestorps interesse for pensjonistenes ve og vel, ikke minst for det flotte treffrommet han fikk i stand alt i 1975, skriver Temo. Så sant som sagt også i dag!

Telepensjonisten har hatt fem redaktører. I 1986 blir det redaktørskifte. Gudrun Låås overtar etter Terje Opsann. Fra nr. 1/1993 overtar Liv Ulsbøl redaktørstolen, og bladet får ny forside med fargestrykk. Hun sitter i åtte år inntil Otto Døscher Tobiessen overtar i 2001. Med Døscher Tobiessen fikk bladet et løft både utseendemessig og redaksjonelt. Fra nr. 2 i 2002 har Jahn Hassel vært redaktør.

Hver redaktør har hatt sin redaksjonelle linje ut fra både egne ønsker og de muligheter tidens teknologi har gitt for utscende og trykkes teknikk. Alle redaktørene har stort sett hatt eneansvar for det som har stått mellom permene. Stoffbidrag utenfra har i alle år stort sett begrenset seg til reisebeskrivelser fra begeistrede pensjonister på korte og lange turer.

Det koster å holde seg med et 20-siders medlemsblad med fargestrykk og godt papir. Porto er den utgiftsposten som har økt mest de siste år. Det går an spare litt både på trykk og papir og levere et lettere og gråere produkt. Lesere og forbund bestemmer hvor mye det er verdt å spandere på bladet, og hvordan de ønsker at den redaksjonelle linje skal være framover.

Om framtidens Telenor-pensjonister vil føle sterkt nok fellesskap til at lokale foreninger og felles blad er liv laga de neste 30 år, får fremtiden vise. Mitt inntrykk er at bladet leses med interesse, og at det fungerer som et slags bindeledd oss pensjonister imellom.

I fellesskap får vi gratulere hverandre med at Telepensjonisten har gledet og forarget telefolk i 30 år.

Jahn

SOFUSTANKER

Det er til å undres over, Spania før og nå. Min første tur var i 1978. Da undret jeg over alle feite tyskere som var alle steder med sitt brautende tysk og tunge D-mark. De var lite populære som folkeslag, men OK som inntektskilder.

Jeg har vært i Syden på nytt. Min kjære grov i pungen (ikke min) og kuppet et par restplasser til Gran Canaria da sørvestregnet var som friskest. 14 netter og dager gikk med. Egentlig passet det dårlig for en aktiv telepensjonist med et par jern i ilden og mange på etterglød. Men det var jo bare å henge med når kona spanderte tur. Gammel pesetas fra forrige gang gikk rett i søpla, ingen ville ha den, - den sto ikke verken i kurs eller på annen måte.

Euroen rant ut i stric strømmer, mat og drikke må jo høstrømlinger ha, og medbrakt Kalles kaviar og brunost varte ikke lenge i varmen. Alternativt spise som grillt villkanin marinert i olje med soltørket paprika og hvitløk smakte fortreffelig, når vi først våget oss på.

Som gode nordmenn fant vi også fort frem til den danske sjappa som serverte svineribbe med sprøstekt "fleskesvær". Det var førjulsmat som la seg godt til rette sammen med dansk akevitt i en slunken nordmannsbuk. Det er "typisk norsk å være god og mett", som vår alles Gro kunne ha sagt, også i Syden.

Øya var full av vinterflyktede nordmenn med skattevegning og giktiske lemmer som hungret etter spansk sol. Norskeklubben var bolverk mot spansk skikk og bruk. Tyskerne var blitt færre og slankere, angivelig som følge av stor arbeidsløshet. Nå var det vi som skiltet med store mager og tykk lommebok.

Vår påståtte popularitet som nordmenn virket noe slitt, men vi er jo akseptert som oljefolk som ikke snur på Euroen når vi handler. Kunden har alltid rett når han har

økonomi til å handle på øverste hylle, selv om han egentlig ønskes dit pepperen dyrkes. Turismen er lavstatusyrke, leste vi i lokalavisa. Det var kanskje derfor det var langt mellom smilene hos de som sørget for at vi likevel hadde det bra.

Vel heime rusker vinden i nytente adventgraner, hålka skremmer til inneliv, og gikta slår seg atter ned i hofta for å minne en lettere brun stakkar om at vi tross alt bor oppunder Nordpolen.

Som motvekt står julebordene spekket av alt det gode vi egentlig hadde reservert til julaften. Selvfølgelig, førjulsbord og gyllen akevitt demper mørketidsdeppinga og savnet av sol og Hotell Cæsar i mørke desemberdager.

Virus herjer i kropp og PC. Rosenborg har gipset godfoten sin og forlatt de internasjonale fotballparkerarenaer med foten i fatle. Ole By Rise var for mye gentleman som trener. Gutta trenger mer barsk kjeft og forbannelser for å spille ballen enn det trener Rise var villig til å levere, har jeg forstått.

Ballsparkinga på Lerkendal i november var en sur opplevelse for de som slet tribunen med ulltepper og frosne heiarop uten en tår til å styrke seg på. Det er under slike forhold det ville vært OK med ei halv ei på termosene for å holde på humøret. Fansen lider da nok i disse tider, så en liten tribunetår burde de da få unne seg. I mine fotballdager var man ikke så nøye på slikt.

Telenor treffer jeg nå bare gjennom telefonregninga. Hadde så smått tenkt å gå over til avtalegiro, men da blir jo Baksaasen helt borte. Så jeg holder fast ved giroblanketten. Da får jeg i det minste et brev fra mitt fordums kjære Telenor hvert kvartal, og takk for det.

God jul fra Sofus!

God Jul!

*Glede er gjemt
i to små ord
og i julepynt
fra i fjor!*

*Glede i julesanger
hørt tusen ganger!
God Jul!
Tanker som finner vei
til slekt og venner
som ôg tenker på meg!*

Hilsen Mary

HELSESEMINAR PÅ GARDERMOEN

Hvordan kan Norsk pensjonistforbund ha innflytelse på den fremtidige utvikling innen helsesektoren?

Under denne seminartittelen møtte jeg på vegne av oss (Telepensjonistene) til et "helse-seminar" på Gardermoen i september. - Æ trodd æ skoill lær å hæl, æ, men æ tok feil.

Vi var ca. 50 deltakere, de fleste fra fylkesforeningene i Norsk Pensjonistforbund, men også Jernbane-, Post- og Forsvarets pensjonistforeninger var representert.

Konklusjonen etter seminaret var ikke i tråd med mine forventninger med bakgrunn i headingen for seminaret. Enkelt sagt skulle vi som pensjonister engasjere oss i de politiske partier, helseutvalgene og eventuelt andre råd og organer for å tale de eldres sak. For meg var ikke den konklusjonen så mye "nytt under solen". Likevel litt om seminaret (som var lærerikt for meg).

Helseutvalg

Norsk Pensjonistforbunds fylkesforeninger oppnevner Helseutvalg innen sitt geografiske område. Helseutvalgene består av 3 - 4 medlemmer med interesse og kjennskap til helsespørsmål og helsepolitikk. Helseutvalgene er et rådgivende utvalg for styret i pensjonistforbundets fylkesforeninger.

Arbeidsoppgaver: Utvalget skal ikke behandle enkeltsaker om syke eldre mennesker. Men det skal skaffe seg oversikt over behovet for helsetjenester til den eldre befolkningen i fylket. Opplysningene kan innhentes på forskjellige måter (lokalforeningene, eldrerådene osv.).

Helseutvalgene skal også følge med i planene for helsetiltak rettet mot eldre, og utvalget bør etablere god kontakt med fylkeslegen.

Vi har også fått noen "nye" tilsynsfunksjoner i eldreomsorgen:

Helse- og Sosialdirektoratet legger til rette med lover og regler for oppfølging av de eldres behandling og boforhold.

Statens Helsetilsyn skal sikre at lovene/forskriftene blir fulgt. Det vil si at de kontrollerer bl.a. sykehjem, ut fra de lover og regler som gjelder for "et godt sykehjem". Vi kom ikke inn på hvilke virkemidler som Helsetilsynet kunne bruke, men jeg spurte innlederen, assisterende helsedirektør Rønneberg, om dette. Han sa blant annet at de kunne politianmelde sykehjem som ikke følger forskriftene.

Disse tiltakene skal da resultere i:

Det gode sykehjem

Her fikk vi en orientering av tilsynslegen ved Eiketun alders- og sykehjem (i Øvre Eiker kommune). Kanskje blir det slik en gang i fremtiden. Det hørtes veldig flott ut med gode tilbud, god legetjeneste, god pleierdekning, god behandling ... osv. Jeg saknet innlegg fra brukerne om hvordan de opplevde situasjonen.

Geriatrici.

Professor Peter F. Hjort snakket veldig engasjert om sitt hjertebarn - geriatrien. I dag er utviklingen rettet mot spesialisering (høyspesialiserte indremedisinere), effektivisering og kortere liggetider. Denne utviklingen er uheldig for "oss" gamle. De gamle blir ikke fullstendig undersøkt og blir "svingdørspasienter". Dagens spesialiserte indremedisiner tenker i sin organspesialitet, mens geriateren tenker på hele pasienten.

I Norge er geriatri en gren-spesialitet, mens det er en hoved-spesialitet i Sverige. Det betyr at vi har ca. 100 geriatri-leger i Norge (ca. 0,5% av antall leger). Når vi vet hvor vanskelig det er å få tak i en vanlig lege blant de 99,5% andre, så skjønner vi problemet.

Det er to prosesser i alderdommen:

- den vanlige aldersprosessen (gerontologien)
- alderssykdommene

En analyse av sykehusbruk viser at de eldre, som utgjør 16% av befolkningen, står for halvparten av sykehusforbruket. Av dette kan man lett se at sykehusene trenger flere leger med geriatriutdanning.

Per Berge, leder for Eldrerådet i Trondheim (også kjent fra radioprogrammet "Var alt så mye bedre før?") hadde innlegg om:

Den fullverdige pensjonisttilværelsen

Hva er det som regulerer/påvirker det gode liv som pensjonist, - og forhold som helse, økonomi, bolig, sosialt nettverk, trygghet, helsetjenester og eldreomsorg? Han kom inn på at Pensjonistenes FellesOrganisasjon (PFO) var en aktiv pådriver for en bedre eldreomsorg i Trondheim.

Han stilte også spørsmålet: Hvordan oppfattes de eldre av de yngre, av politikere, av folk flest? Han hadde mange fine tanker og meninger om hvordan vi også selv kunne bidra med forbedringer. Jeg kan ikke komme inn på alt dette her - det ville bli en hel artikkel alene - og kanskje vekke debatt i lang tid.

Men en ting kan vi gjøre – hver på vår måte – ”trimme” litt, ta en spasertur eller annen form for mosjon. Det reduserer risikoen for hjertesykdommer og diabetes betydelig. Tre timer rask spasertur pr. uke halverer risikoen.

Kartlegging av sykehjem, beboere og pasienter.

Vi kjenner til de fleste forhold som blir avdekket i slike undersøkelser. Og resultatene, det som blir gjort noe med, er ofte så som så...

Sykehjemmene - hjem eller minisykehus?

Under denne overskriften fikk vi et interessant innlegg . I dag fins det 37400 sykehjemsplasser, 16150 omsorgsboliger og 6100 aldershjemsplasser. Vel 32000 personer over 70 år bor i boliger for pleie- og omsorgsformål. I 2005 vil dette dekke ca. 32% av behovet for alle som er over 80 år!!

HILSEN FRA MOLDE

Telepensjonistforeninga i Molde ble stiftet 25. oktober 1990. Vår første leder var Inger Aakvik. 26 pensjonister ble med i starten, men med tiden er medlemstallet øket, og pr i dag har vi 63 medlemmer.

Medlemskontingenten er kr 100.-. Vi har 4 møter i året, og om sommeren arrangeres det tur.

I begynnelsen fikk vi gratis husvære i telemessa, men da den ble lagt ned, ble vårt neste tilholdssted Knausen Hotell. Dessverre ble hotelldriften der slutt 1. mars i år og stedet solgt, og vi måtte finne et nytt sted å være. Eldres Kultursenter i Vektergata ble løsningen, og her har vi det bra. Rimelig leie er det også.

På møtene har vi litt underholdning, møtesaker, utlodning for å spe på økonomien og selvfølgelig bespisning. Det er god oppslutning på møtene, ca 30 pr møte. Spesielt godt fram møte er det på adventsmøtet som vi bruker å ha ved juletider. Da har vi ekstra god servering med julebordsmat. Nå er sommeren og jazz-tiden over her i byen, og rosene har gjort sitt beste, så nå ser vi fram til forhåpentligvis en fin høst. Det er tid for møtevirksomheten igjen, og det gleder vi oss til.

Vi kan se tilbake på to flotte turer i sommer. Tidligere har vi hatt bare en dagstur innen fylket. Denne sommeren har vi hatt anledning til å være med på to turer. En dagstur gikk til naturskjønne Geiranger med buss og retur med hurtigruta. I Geiranger entret vi den flotte hurtigruta M/S Trollfjord og fikk servert deilig lunsj mens båten seilte ut fjorden. Det ble et kort opphold i Ålesund, før kursen ble satt hjem til Molde. Den andre turen gikk til Wadahl Hotell ved Golåvatnet. Denne turen strekte seg over 3 dager fra 28.-30. juli. Vi reiste fra Molde med buss, og 44 personer ble med. Vår dyktige sjåfør William Norli loset oss trygt fram på hele turen. I de vakre omgivelsene ved Golåvatnet og stedene

Sykehjemmene er fremdeles stebarna i helsetjenesten. Det er behov for nytenkning når det gjelder innhold, oppgaver, økonomi, differensiering og tilhørighet. Om få år kan situasjonen for de eldre bli dramatisk forverret og uverdigg for et såkalt velferdssamfunn.

Så er vi tilbake til seminartittelen: Hvordan kan Norsk Pensjonistforbund ha innflytelse på fremtidig utvikling innen helsesektoren?

Jeg kunne bare gjentatt meg selv som under innledningen. Mange mener nok at det er ingen fremtid i å bli gammel. Men vi skal ha en så god alderdom som mulig. Og da bør vi, og skal vi, delta der vi har muligheter, og det er mange steder. Det er opp til oss å skaffe oss innflytelse.

Jan Andreassen

Leder Sigrid Jordhøy i Molde sammen med ektemannen Tor på gammel grunn.

omkring, fikk vi opplevelsrike dager. Olsok-dagen var vi på utflukt til Heidal med besøk på Nisseloftet, Heidal kirke, håndverkstun og ysteri. Einebær-produkter, som vi kunne få kjøpe, vakte også stor interesse. Hyggelig ble besøket på Søre Harildstad gård der vi fikk servert rømmegrøt. Om kvelden var vi på utescena ved Golåvatnet og så skuespillet ”Peer Gynt”. Hjemturen ble også flott, det bar over fjell og dal etter Peer Gynt setervei. På fjellet Krikla var vi ute av bussen og nød den fine fjell-lufta og den vakre utsikten. Da vi kom ned til Kvam, bar det nordover Gudbrandsdalen og hjem til Molde. På hele turen hadde vi et strålende fint sommervær.

Vi ønsker alle telepensjonister en riktig fin høst.

Hilsen Sonja Bø/sekretær

Pensjonisten Viggo Kristiansen skriver bok om Svalbards telehistorie.

MELLOM FANGSTHYTTER OG SATELLITTER

Telepensjonisten Viggo Kristiansen skriver Svalbards telehistorie heime i Kolbotn, etter 15 års fartstid på Svalbard. Målet er å få gitt ut beretningen som bok i 2005 - det året Telenor kan feire 150 år som leverandør av telekommunikasjoner til det norske folk.

kom til å nevne sin historiske interesse. Hermansen mente da at Viggo burde ta fatt på å skrive den delen av Svalbardhistorien når han sluttet som leder av Telenor Svalbard AS. Og slik ble det.

Oppdragsgiver er Telenor Network, men det er Norsk Telemuseum som skal ta hånd om og markedsføre produktet i Telenor. Viggo sjøl ser gjerne at stoffet han møysommelig har samlet fra offentlige og private arkiver, aviser og bladartikler i og utenfor Telenor, blir gitt ut i bokform. På den måten vil mange flere få del i dette stoffet. Det er mange utenfor våre rekker som er interessert i historisk stoff fra Svalbard, og som allerede venter på ei ny bok. Men Kristiansen antyder at det kan strandre på finansieringen. Telemuseet er visstnok ikke av de mest velbeslåtte i Telenor-systemet.

Viggo vil ikke røpe så mye om det han har forfattet, før det blir publisert offentlig. Men noen smakebiter nevner han. Den trådløse Telegrafstasjonen som ble etablert på Finneset ved Grønfjorden i 1911, var et virkelig pionerprosjekt. Det ble realisert på rekordtid i løpet av den korte Svalbard-sommeren.

I 1912 var Fridtjof Nansen innom telegrafstasjonen for å justere sitt kronometer. Det var viktig med korrekt tid for å kunne navigere og vite hvor man var til en hver tid. En radiosender i Paris sendte daglig tidssignal kl 1200 som Nansen da synkroniserte sitt kronometer med. Han kom da i undring over hvor langt teknikken var kommet, - at han kunne sitte på Svalbard mens andre satt i Afrika og justerte sine klokker fra Paris. Nansens besøk er behørig registrert og signaturen fins i stasjonens gjestebok.

Kristiansen forteller at det har vært en stor utfordring å skrive om teleutviklingen på Svalbard. Han startet umiddelbart etter at han overlot styre og stell av Telenor Svalbard til den nye lederen, Vegard Gjerde, i mai 2003. Viggo ble boende på Svalbard fram til desember samme året for å samle stoff. -Det var fint som en glidende overgang til pensjonisttilværelsen, forteller han. Han poengte-

rer at han verken er faghistoriker eller journalist. Han er en amatør i så måte, som prøver å fremstille tiden fra starten i 1910 og til i dag på en folkelig måte. Og det er ikke bare teleteknikk han skriver om, han setter dette også i sammenheng med andre hendelser på Svalbard.

Under arbeidet økte interessen for de historiske hendelsene, etter hvert som han fordypet seg i stoffet han fant. Det var en kilde til avsporing som han måtte passe seg for, men som er kilder for nye bøker og skrivelier i framtida.

Svalbards telehistorie starter i 1910. Det skapte politisk røre da det USA-eide selskapet Arctic Coal Company ønsket å etablere en telegrafiforbindelse til Norge. ACC drev utvinning av kull i Advent City (senere døpt om til Longyearbyen), og hadde behov for en kommunikasjonslinje til sitt hovedkontor i Boston. Dette trigget Telegrafverket og Telegrafdirektør Heftye. Ingeniør Hermod Pedersen fikk oppdraget med å planlegge en norsk stasjon på Svalbard. Det gikk på rekordtid. Finneset i Grønfjorden var det naturlige stedet, etter som det var norsk aktivitet der fra før med hvalfangst, jakt og fiske. Flytting av telegrafstasjonen til Longyearbyen ble først aktuelt etter at Stor Norske Spitsbergen Kullkompani overtok gruvedriften i 1916 og bygde opp det norske gruvesamfunnet der.

Proviantlisten for stasjonsbetjeningen de første 10-årene vitner om at betjeningen nærmest levde som grever. Matlagret innholdt mangeartede delikatesser og et beredskapslager for et år, og det var åpenbart stor 'velstand' for overvintrerne.

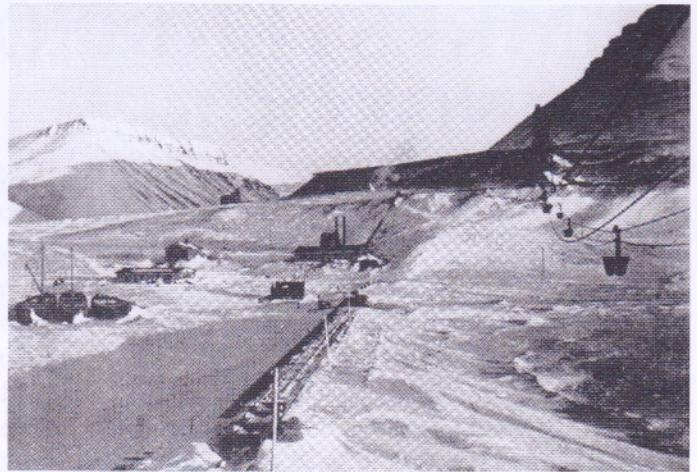
Viggo Kristiansen startet som automattekniker i Honningsvåg. Han flyttet til Oslo i 1978 og ble forbundsleder for TMLF/DNTO fram til 1988. Deretter ble det en nesten sammenhengende periode på 15 år som ansvarlig leder for Telenor på Svalbard.

Både Viggo og kona Britt erklærer seg som ferdig med Svalbard. Men begge innrømmer at Svalbardnaturen og historien fanger sjela og har stor påvirkning på folk som har bodd der en tid. Det var også spesielt å være til stede i den sterke brytningstida da Svalbardsamfunnet skiftet fra et 'Company-samfunn' til et normalt lokalsamfunn med butikker og konkurranse om tilbudene til befolkningen. Det samme kan sies om normaliseringen av forholdene til de russiske samfunnene i Glasnostperioden.

Teleutviklingen på Svalbard har vært formidabel. Spranget fra "gampeteknologi" til fiberkabler til fastlandet med 10 Gigabyte overføringskapasitet, vitner om at det som var ansett som umuligheter både teknisk og økonomisk på fastlandet, ble realisert på 'no time' på Svalbard. Men det måtte andre interesser og amerikanere til for å få den 'urealistiske' fiberen på plass.

Lederne i Telenor vågde ikke å satse på den gullfuglen.

Longyearbyen rundt 1910 da Arctic Coal Company drev utskipping av kull.

Nytt fra Arbeidsutvalget

I perioden 30. august til 19. november har vi avholdt ti møter i arbeidsutvalget, ett landsstyremøte, og ett møte med Kommunikasjonsforbundet. Representanter for Landsstyret har deltatt på årets SAKO-seminar samt et helseseminar i regi av Norsk Pensjonistforbund (NPF). De viktigste sakene til behandling har vært:

Begravelseskassen

Begravelseskassen gir tilskudd til medlemmenes begravelse og administreres i dag av Kommunikasjonsforbundet. Kommunikasjonsforbundet vurderer imidlertid å gå inn i Norsk Funksjonærforbund (NOFU) og må i så fall kvitte seg med begravelseskassen. Kommunikasjonsforbundet har i denne forbindelse rettet en forespørsel til vårt forbund om å overta forvaltningen av begravelseskassen. Etter en nærmere vurdering av blant annet ansvar og arbeidsbelastning, har landsstyret konkludert med at vårt svar på forespørselen måtte bli negativt.

Husleie

Samlet beløp for husleie betalt av forbundet er i år betydelig mindre i forhold til foregående år. Flere foreninger har sagt opp leieforholdet, og andre har gjennom forhandlinger med Telenor Eiendom fått redusert sin husleie. I tillegg har de berørte foreningene selv betalt 20% av sin husleie i 2004. Landstyret vil i møte 30. november drøfte hvor høy egenandelen for foreningene skal være i 2005. Det er nå i alt ti foreninger som leier lokaler på årlig basis, og for enkelte foreninger er husleien på sikt uakseptabelt høy. Arbeidsutvalget vil se nærmere på dette sammen med de berørte foreningene.

Tilskudd til foreningene

Særlig på grunn av mindre utbetalinger til husleie enn budsjettet, er den økonomiske situasjonen i vårt forbund god og bedre enn budsjettet. Dette gir et positivt bidrag til tilskuddet til hver forening i 2005. Hvor stort tilskuddet beregnet pr medlem blir, skal drøftes i landsstyremøtet i november.

Tilskudd fra Telenor

Arbeidsutvalget har skrevet søknad om tilskudd fra Telenor for året 2005. Budsjett for 2005 er lagt ved søknaden.

Landsmøte 2005

Arbeidsutvalget har flere baller i luften når det gjelder eksterne foredragsholdere og saker til behandling på møtet. Noen beslutninger vil vi ta på landstyremøtet i november.

Landsmøtet avholdes fra 30. mai til 1. juni. Vi minner om at forslag som de enkelte foreninger ønsker behandlet på landsmøtet, skal være sendt landsstyret senest 2 måneder før møtet.

Bruk av nettstedet

Interessen for nettstedet (www.telepensjonistene.no) har ikke blitt slik vi kunne ønske. Arbeidsutvalget vil vurdere om det er mulig å avdekke årsaken og eventuelt se nærmere på tiltak for å øke bruken.

SAKO-seminar

Seminaret ble holdt på Sessvollmoen 28. og 29. september. Fra landsstyret deltok Gerd Waaktaar Gamst, Einar Heggelund, Gerd Blomstrand Kristensen og Elisabeth Augland.

Se eget referat i dette nummer av Telepensjonisten.

NPF helseseminar

Seminaret fant sted 23. september. Fra landsstyret deltok Jan H. Andreassen. Se eget referat i dette nummer av Telepensjonisten.

MIMRESTUND FOR PENSJONERTE TEKNOLOGER

En håndfull sivilingeniører, alle pensjonister med sin storhetstid da Telenor la grunnlaget for sin tekniske plattform på 70-80-90-tallet, møttes forleden på et spisested i Oslo for å mimre over forgangne tider og forarges en smule over Telenor slik det har blitt. Stunden var i miniatyr teknologens opprør mot økonomenes herjinger i dagens Telenor. Det var en ølmunter gjeng, men alvorlet lå likevel i stunden og samtalen. Kompetansenivået var rimelig høyt med ekspertise både utenfra og innfor Telenorkretsen. Flertallet var svitsjingfolk fra telefonisida. Mobilekspertisen var ikke til stede, men det forringet ikke skepsisen til dagens og framtidens Telenor, hva angår utvanning av egeneid ekspertise, forskning og utviklingsprosjekter. Dette i motsetning til hovedaksjonærens (les Telenors) krav og ønske om å hente ut kortsiktige gevinster og begrense innenlands investeringer. At det satses store penger på utenlandske prosjekter, og at de fleste gir god avkastning, er en annen sak. Dette gir ikke arbeidsplasser i Norge, men det gagnar selvfølgelig aksjeeiernes utbytte.

Den formulerte målsetting for virksomheten i Telenor er å gi aksjeeierne maksimalt utbytte av sine investeringer. Utflagging er den nye trenden i norsk industri. For bransjen telekommunikasjon er det gjort for lenge siden. Det gir kortsiktige gevinster, slik kapitalflytterne ønsker.

Telenor følger på uten tanke for verdiskaping på norsk jord.

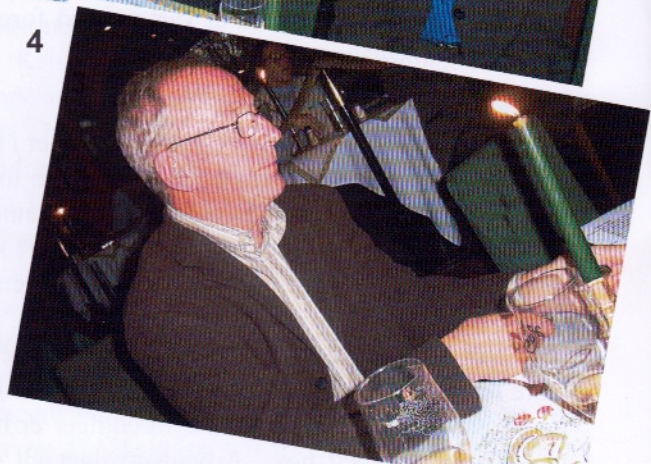
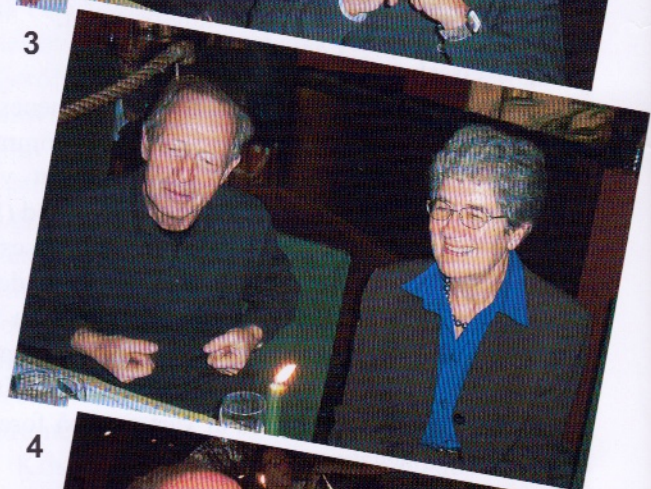
Den kjappe utbyggingen av et heldigitalt og tjenesteintegriert telenett tidlig på 90-tallet la grunnlaget for dagens velstand for Telenor. I starten var teknologene pådrivere og økonomene bremsen. Men det snudde fort da den økonomiske effekten av integrerte løsninger ble åpenbar. Deretter fulgte effektive drifts- og administrative hjelpesystemer, nedbemanning og redusert kundeservice. Dette har gitt oss en minimalisert drift- og planleggingsorganisasjon. Tyngden ligger nå på blå-russfagene økonomi og markedsføring. Så langt var de glade teknologene enige, før hovedretten sto på bordet og vinen ble skjenket.

God mat og drikke gjorde sitt. Tankene ble djervere, forslagene ynglet. Hvorfor ikke drive utflaggingen videre? Dristige forslag som forelå allerede før forretten var servert, ble ytterligere utdypet av de mette mager:

Driftsøvråkingen kan flyttes til India. Desentralisert øvråking er uten grenser. India har billig arbeidskraft og stor kompetanse på data-systemer. Overtar de øvråking og drift av telenettet synker kostnadene betydelig. Aksjekursen stiger og alle investorer gleder seg. Det gjør også AETAT som får mer arbeidstilfang med de ledige.

Neste skritt er kundeservicen. Nå koster det 10 kr i minuttet å lete seg fram via datastemmer til en kundebehandler for å melde feil eller be om andre tjenester. Det må vi vel leve med ennå noen år. Men om et lite tiår snakker alle engelsk. Da kan kundekontakten også utsorcers til et lavkostland. Utgiftene synker igjen, og aksjekursen stiger. Da blir utenlandske investorer for alvor interessert i Telenor og kjøper seg inn. Dermed sitter eierne i London og styrer det meste, mens et fåtall nordmenn her hjemme administrerer aksjeutbytte og en symbolsk

Pensjonerte teleteknologer på treff med muntre øyne og kritisk blikk på telenor og framtiden.

1. Halvor Bothner-By og Einar Heggelund
2. Jens Stenstadvolden og Bjørn Sandnes
3. Sjur Malm og Magnhild Sletbakk
4. Bjørn Gladsø

statlig styring. Og alle er glade over arbeidsplassene som forsvant sammen med pengene som gikk til utlandet. Formastelige tanker fra avdankete teknologer? Tja. Om få år må telesystemene våre rehabiliteres, oppdateres og skiftes ut. Det er teknologiens naturlov at produkter går ut på dato. Vil aksjekapitaleierne da være villig til svære investeringer for å få langsiktige gevinster? Bare økonomene kan svare. Lite av denne virksomheten vil gagne landets industri. Vår egen tekniske ekspertise vil for lengst være borte, så verdiskapningen må skje i utlandet. Ingen norske firma er på

banen, de er allerede forsvunnet. Pengestrømmen vil derfor gå ut av landet.

Ved desserten var vi skjønt enige om at det er økonomenes herjinger som styrer utviklinga. Nyskapt verdiøkning fra ingeniørstanden er det lite etterspørsel etter. Vi kjøper fra utlandet og blir sårbare når krisa kommer. Til sist er det kundene som får blø, slo vi fast i løftet stemning, mens vi fomlet etter garderobelappen for å komme oss heim til Internettet og satellitt-TV'en, - som utrolig nok fortsatt virker.

PENSJONSKOMMISJONSØRE

Pensjonskomiteen til Sigbjørn Johnsen har høstet storm. Er det fortjent?

Eller er det vår form for strutsepolitikk, å stikke hodet i sanden og nekte å se de farer som truer?

Vi misliker sterkt når det kommer signaler om at vi må endre adferd eller gi slipp på det som vi oppfatter som opparbeidde og fortjente goder. Men vi lever i en verden i forandring, og den må vi tilpasse oss, skal vi overleve i det lange løp. Det Televerket vi forlot på 90-tallet kunne ikke ha eksistert i dag, om vi aldri så mye hadde villet det. Det var ikke vi som formet verden den gangen heller, men omverden som forandret oss.

Legger vi denne erfaringen til grunn, kan vi kanskje våge å se pensjonskomisjonens konklusjoner i et annet lys. Hermansen var framsynt da han satte i gang en nødvendig snuoperasjon i Telenor. Jeg tror Sigbjørn Johnsen og de andre i pensjonskommisjonen også prøver å forutse det som vil komme. Kommisjonen har våget å se inn i framtida og anbefaler oss å ta konsekvensen av den forandring av forutsetninger som vil komme om noen år.

Stikker vi fingeren i jorda, ser vi daglig varsler om den forandringen som er på gang i det norske samfunnet. Gårdsbruk legges ned i stor takt. Dermed mister vi muligheter til sjølberging når krisene kommer. Bøndene og landbruket mister inntektene sine og må redusere levestandard og livssituasjon. Avfolking og flytting til byer og tettsteder er i gang. På dine bilturer har du sikkert sett gjengroing og at utsikten har forsvunnet fra landskapet. Det er et sterkt og godt synlig signal om hva som er på gang.

Fiskerinæringen har mistet flere tusen arbeidsplasser i løpet av få år. Det nordlige kyst-Norge avfolkes, mens et fåtall trålerredier fører råvarene ut av landet til foredling i lavkostland.

Jamt hører vi om produksjonsbedrifter som flagger ut og legger ned. I disse dager er det ferjerederiene som varsler utflagging og oppsigelser av hundrevis av medarbeidere.

Verdiskapningen i Norge er med andre ord på full fart nedover. Svikten i Statens skatteinntekter i år utgjør milliardbeløp. Det betyr mindre overføringer til kommunene. Vi er flinke til å selge tjenester til hverandre, men det blir lite friske penger av det.

Eldrebølgen er alt over oss. Vi lever stadig lengre, og behovet for eldreomsorg og helsetjenester øker mye raskere enn vi evner å bygge ut tjenestene. Mange flere skal ha pensjoner for å leve av og oppleve en økonomisk trygg alderdom. Vi forarges og forbauses stadig over den kjensgjerning at de pensjonspengene vi har betalt inn i et langt liv, ikke fins på bok.

På samme måte som det var for oss, er det de som står i jobb i dag som betaler for de pensjoner som deles ut. Det går en grense for hva en synkende arbeidsstokk kan og vil bære av utgifter for å bygge opp sine egne og dekke våre pensjonsutbetalinger.

Regnskapet går ikke opp, er Pensjonskomisjonens konklusjon. Selv oljemilliardene er ikke nok til å opprettholde våre høye pensjoner og tidlige pensjonsalder, når vi prøver å se virkningene av vår verden i forandring i et fremtidsperspektiv.

Det er nok mye trøst i å lukke øynene og nekte å ta inn over seg signalene og protestere for all verden. Så får vi da heller ta i mot den dagen taket ramler i hodet på oss, og vi tvinges til erkjennelse.

Både LO og AP ønsker å utsette behandlingen av Pensjonskomisjonens innstilling til etter valget. Det er en feighetsstrategi for å berge seg gjennom valget uten å ta standpunkt. Innstillingen er i stor grad APs verk, og politikerne er ikke dummere enn at de vet at det må en endring til, uansett hva folket mener. Men ikke i et valgår.

jahn

BILTUR PÅ GRESK – EN UTFORDRING

Lci av evig middelhavsdønning og rødt flagg på badestranda, mente vi leiebil var tingen. Mens palmebladene utenfor vinduet danset og kurtiserte hverandre i sommervinden, forhandlet vi intenst om leiebil og pris. Det var sesongslutt og lave priser etter at masseturistene forlot stedet etter å ha slitt ned rom og barkrakker i flere måneder. Så det var lokkemat på plakaten: 60 % avslag! Men av hva? Etter å ha kranglet ned prisen til 30 euro og nevnt at sjappa oppi gata tilbød bil til 25 euro, kom det avvæpnende greske smilet: - Bryr du deg virkelig om å krangle for bare en femmer? Det var bare å glemme de kronene, etter å ha fått en lang harrang om hva jeg fikk ekstra ved å handle hos ham.

Men da bilen skulle hentes, var det bare en toseter å få, angivelig. Da vi var tre som skulle utfordre greske veier og trafikk, var det ingen annen utvei enn å gå opp i størrelse. Med aircondition. Og radio. Og ... -you name it , og det måtte 10 ekstra euro til, skulle vi komme oss på biltur den søndagen! Ny krangling om hvem sitt problem det var, når lovt kjøretøy var vekk og depositum betalt. Det endte med skylddeling og 5 ekstra spenn på meg.

Bilkjøring på gresk er en prøvelse for mangt, også for ekteskapet. Å være kartleser i Norge er rene peiskosen med skjønnlitteratur. På Kreta var det en katastrofe på høyde med Titanic, intet gikk som forutsett og forutsatt.

Etter 200 meter på veien kom første kryss, og dermed braket det løs. Et uforståelig skilt, uenighet om hva som var høyre og venstre, om hvorvidt sola sto i nord og kartet feiltrykt, brakte oss allerede da i skilsmisshumør. Stressa sjåfør i ukjent bil, bensinmåler under null og anelse om hva som lå foran oss av prøvelser, frembrakte gloser som ikke passerer i noe ekteskap. Responsen var formidabel.

Hysteriske kvinnfolks tirader er bare en mild bris i forhold til den orkan av gamle og nye bebreidelser som flommet over den helvetes sjåføren.

Tilgitt være henne. Hun var minst like stressa som meg. Erfaringer gjennom et langt liv som kartleser på norske landeveier lå i ryggmargen, og reaksjonen ble deretter. Parret med det greske knotet og vissheten om at gubben allerede hadde tatt seg vann over hodet da han ikke skjønte prinsippet med knappstyrte vinduer og speil, sa ja til alt det utleieren forklarte uten å ha skjont et spott (som vanlig), og kvalte motoren på første forsøk, var hennes beger fylt til randen på forhånd. Det hadde vært nok med et host i det første krysset, for å få det til å renne over. Så du kan vel tenke hva som skjedde da demningen brast.

For ekteskapets velsignelse og bevarelse, tross alt, nevnes bare at da røyken hadde lagt seg, hadde vi lurt av køen bak etter en ulovlig U-sving inn på hovedveien. Ulovligheten

var klart skiltet, og manøveren utvilsomt gresk. -Kanskje vi skal flytte hit?, kommenterte viven, rimelig fornøyd over å ha tatt gubben på fersken for ureglementert kjøring.

Veiskilt på gresk er alfa og omega for en turist. Når de skal tydes, veien gjenfinnes på kartet og vite hvilken retning vi kjører, og vi har maks 3 sekund på å bestemme oss, er kartleseren dømt til nederlag. Og sjåførens innrømmelse og bøyde hode over uvetting kjøring, ble stilltiende tatt i mot. Situasjonen var for alvorlig til å starte noen meningsutveksling.

Fartsskiltene flagret forbi som TV-ens Extra-tall. Ingen av tallene passet til grekernes livskupong, etter hvert heller ikke på min. Fartsregulering var bare tall på et skilt, farten regulerte seg etter det muligens kunst.

Med bensinmåleren stadig på minus, rullet vi svettende inn på en av de sjeldne søndagsåpne bensinstasjonene. Etter lang kø og 10 Euro fattigere, hadde vi gjenvunnet kontrollen, trodde vi.

Neste utfordring var å plukke opp tredjemann (selvfølgelig ei dame) som bodde i nabobyen. Avtalen på SMS var grei: "Jeg står på høyre side av gata kl 1000 med rød hatt". På gresk sikkert en helt grei melding. På norsk dukket etter hvert opp spørsmål som: Hvilken gate? Hvem sin høyre side? Enn om alle damene har rød hatt? Men slikt er bagateller på Kreta. Etter å ha fått bensin på tanken, kjørte vi gladelig videre i samme retning, og vips – der stor hun, blid og rød på toppen, intet anende om hva som lå foran og bak oss.

Gjensynsglede til tross, et tappert forsøk på å bekle den ledige rollen som kartleser var dødfødt. Men målet for bilturen var satt på forhånd: Opp til høysletta Lahsitti på bratte bygdeveier, en tur rundt den påstått severdige slette med en avstikker til brosjyrenes hule, der guden Zevs angivelig var født. En avstikker til en angivelig minoittisk ruin fra et par tusen år før vår årstilling startet, var også innbakt i opplegget.

Som ansvarlig sjåfør, med en ikke fullt så ansvarlig kartleser ved min side, hadde jeg studert kartet nøye og innprentet hvor jeg måtte ta av fra hovedveien for å klatre opp i fjellene. Min etter hvert så gemyttlige kone (det hjalp å få likesinnet selskap i kupeen) fikk angitt navn og veiskilt som skulle observeres. Området ble også påvist på kartet som stadig lå utbrettet i hennes fang. Alt virket så greit, og praten gikk med venninnen i rød hatt i baksetet.

Lært fra forrige veikryssing holdt jeg skarp utkikk. Men med et øre innstilt på pludringen med baksetet, var ikke alle sanser skjerpet på hovedsaken: Å finne rette avkjørse-len. Da skiltet med "Lahsitti" plutselig dukket opp med en unnselig liten pil pekende mot venstre, var det å handle på

instinkt. Bremse ned, hive seg over i venstre fil og skvette over krysset foran en to-etasjers turistbuss med dertil høyt bilhorn. Damene skvatt i taket så brått at bilen et øyeblikk mistet veigrepet. Det spilte mindre rolle da kursen allerede var lagt om til steady 90° sør. Og grekerne way-side frydet seg over nok en barsking i trafikken.

Men damene var tause lenge. Også jeg nøt tausheten et par mil opp bakkene. Men tause kvinnfolk er illevarslende. Til slutt spurte jeg kartleseren forsiktig: -Hvor langt er vi kommet nå da? Med hulk i røsten kvad hun: -Det kan da ikke jeg vite! Fullkommen taushet hersket i kupeen, om enn ikke harmoni kunne leses i noens øyne.

Vi stoppet. Saumfor kartet i fellesskap, skjønt enige om at sør er omtrent der sola står midt på dagen. Litt verre var erkjennelsen om at kart er tegnet med nord rett opp og navn trykt rettvendt i forhold til det. Men å snu kartet etter terrenget når vi kjører mot sør, går dårlig. Da står jo teksten på hodet. Og greske bokstaver er vanskelig nok rettvendt.

Bred enighet om første vei til venstre, deretter på småveier mot den etter hvert forjettede høysletta. Venstresvingen gikk fint. Kartet stemte brukbart med terrenget. Men så var det slutt. Neste korsveg ble ren tipping. Forventet bygdevei ble plutselig til flott tofelts vei, nylagt med nattsvart asfalt og fersk veimerking som hvite sommerskyer. Som vanlig var det sjåføren som måtte ta styringa, noe annet ville jo vært katastrofalt.

Etter hvert som den brede veg stadig slynget seg i myke svinger, og sola etter hvert krøp mer og mer over mot sjåførsida, kom tvilen. Vi skulle jo østover. Men som gammel O-løper vet man at når sola svir på venstre side, og klokka er over 12, da drar man mot vest. Ny sjåførbeslutning, denne gangen med forvarsel til passasjerene i for- og baksete: Feil vei, vi snur!

Neste avkjørsel vær et gresk kaos av skilting, men til alles forbauselse var vi brått over på en forventet bygdevei med lav standard og riktig retning. Men kjapt kom nye vegvalg med 50 % sjanse for riktig eller galt. Skjebnen valgte lenge rett, inntil ny motorvei dukket opp, men med påkjørsel i feil retning. Stort skilt med symbol 'Forbudt å svinge til venstre' var ikke til å ta feil av. Hva gjør en arm ridder da? -Vær gresk, sa jeg til meg sjøl, lukket øynene og protesterte for all verden mot gresk skiltkunst med en venstresving. -Godt det er rolig søndagstrafikk, stønnet den avsatte kartleseren, nærmest i koma av tutende medtrafikanter.

Ferden videre er ubeskrivelig. Framme på Lahsittisletta delte veien seg på nytt. Vi valgte høyre, køen bak dro til venstre, sannsynligvis for å markere mistillit til forankjørende. Hula til Zevsen før oss forbi. Utmattet og mathungrig tok vi pause i en liten landsby. Da var vi midt i siestaen, og ikke en sjel å se. -Dæm søv sæ te rikdom, lød det oppgitt fra damen med rød hatt i baksetet. Og sanne hennes hatt, prisene var doblet da dørene til spisestedene omsider ble åpnet.

Returen kunne også være verdt å beskrive for den som har forstand på reiseskildringer. I mitt følge fantes ingen. I kveldinga ble leiebilen avlevert med vesentlig mer bensin enn utlevert. En sped veklage om bensin i retur og tom tank ved start, ble overhørt med suveren gresk forakt for de små ting i livet.

Damen i rødt går ennå i terapi hos sin kjørelærer. Min tapre kartleser flikker ennå på ekteskapets bevaring ut fra den kirkelige besvergelsen "i gode og onde dager". Og gammelbil-len heime i garasjen sturer fortsatt over ikke lenger bli tatt med på langtur med kart og kompass.

Teodor Felgen

OGSÅ ET JULEØNSKE

Mangt å lese i skumringstimen mens sola synker i havet. "Håp" sto det på ei bok i hylla, forfatter var Per Arne Dahl. "Stopp slarvet" var et kapittel. Det handlet om verbal mobbing, vår hang til tisking og visking, ondsinnet ironi og bakvaskelse. Vi slarver og slenger med leppa. Misforstår med overlegg og tar hverandre i verste mening, mens vi egentlig burde beskytte og forsvare hverandre. Biskop Alex Johnson har laget tre spørsmål for å teste deg selv om dette:

Er det sant det du sier om din neste?

Er det nødvendig at du sier det du sier om din neste?

Er det du sier om din neste sagt i kjærlighet?

Spør deg selv om det neste gang. Kanskje oppleves spørsmålet som litt ubehagelig? Vi lærte en gang om splinten i eget øye og bjelken i de andres. Det er kanskje på tide å våge å si fra når andre blir krenket og baktalt? Det minste vi kan gjøre, er å la vær å baktale andre. Det koster ikke så mye å tie i hylekoret.

Om politikere har vi ofte mye negativt å si. Men det er ikke sikkert de fortjener all fordømmelsen, de heller. Hva om vi gikk inn for å snakke positivt om andre, fremfor å rakke ned?

Det kan være et godt juleønske for deg og meg.

SAKO-SEMINAR 28. - 29. september

Samarbeidskomiteen (SAKO) holdt sitt årlige seminar 28. og 29. september, med bred deltakelse fra Norsk Pensjonistforbund (NPF) og de samarbeidende forbundene for pensjonister fra offentlige virksomheter. Fra Telepensjonistenes Landsforbund møtte forbundsleder Gerd Waaktaar Gamst, forbundssekretær Einar Heggelund, styremedlem Gerd Blomstrand Kristensen og varamedlem Elisabeth Augland. Totalt deltok vel 30 representanter.

Seminarets program omfattet:

- Modernisert folketrygd (Pensjonskomisjonens utredning)
- De kommunale og fylkeskommunale eldreråd
- De statlige helseforetak
- Eldre og ernæring
- Eldre bilførere
- SAKO-samarbeidet (Komiteens sammensetning og arbeidsform, samt styrking av sekretariatfunksjonen)

Modernisert folketrygd

Pensjonskommisjonen la tidlig på nyåret frem sin utredning om en modernisert folketrygd. Den ble møtt med sterke motforestillinger fra flere hold. Norsk Pensjonistforbund har på vegne av de samarbeidende pensjonistforbundene i SAKO avgitt en sterkt kritisk høringsuttalelse til utredningen fra Pensjonskommisjonen. Denne uttalelsen ble fulgt opp med en "brosjyre" som går mer detaljert inn i kommisjonens arbeid.

Departementets tidsplan for det videre arbeid med saken omfatter en melding til Stortinget før nyttår, fulgt av Stortingsbehandling i vårsesjonen. Det er lite trolig at denne planen vil holde. En rekke problemstillinger som er utelatt av Pensjonskommisjonen må avklares før det kan legges frem konkrete forslag til en ny pensjonsordning.

Noen momenter fra Torolf Støyvas orientering:

- Folketrygden ble etablert som et rent pensjonssystem (et opptjeningssystem med rettigheter)
- Nye elementer (uføretrygd, attføring, støtte til enslige forsørgere m.m.) er senere lagt inn under Folketrygden uten at det er sørget for egen finansiering
- Utbetalinger til alderspensjon utgjør i dag ca. 38 % av Folketrygdens utbetalinger
- Mer enn 50 % av utbetalingene går til folk i yrkesaktiv alder

De kommunale og fylkeskommunale eldreråd

Loven om eldreråd ble iverksatt fra 1. januar 1992. Det er betydelig interesse fra organisasjonene for å være representert i disse. I Stortingsmelding nr. 40 (2002 – 2003) om funksjonshemmende barrierer er det tatt til orde for at kommunene i fremtiden skal være forpliktet til å ha et organ for å kunne opprettholde kontakt med og få råd fra interesseorganisasjonene, men at kommunene selv kan bestemme organisering og sammensetning m.v. Dette

betyr at loven av 1992 om eldreråd kan bli opphevet. NPF gikk i en uttalelse i 2003 til Regjeringen inn for at eldrerådsloven måtte bestå, men et samlet Storting sluttet seg imidlertid til prinsippene i hele meldingen.

De statlige helseforetak

Ved opprettingen av statlige helseforetak i 2002 ble sykehusene og spesialisthelsetjenestene overført fra fylkeskommunalt ansvar til de 5 helseregionene, som er statlige selvstendige organer på linje med aksjeselskaper med egne styrever. Organisasjonene trekkes med som samarbeidsparter i regionenes og de enkelte foretaks brukerutvalg. Ved denne nyordningen er ikke de fylkeskommunale eldreråd lenger formelle organer for saker under sykehusene og spesialisthelsetjenestene. Noen helsetiltak har imidlertid tatt inn medlemmer fra fylkets eldreråd i brukerutvalgene som representanter for pensjonistene/de eldre.

Eldre og ernæring

Saken ble tatt opp av Forsvarets Pensjonistforbund på grunnlag av en henvendelse fra forbundets forening i Trømsø. Henvendelsen retter søkelyset mot kjøkkendrift for syke- og aldershjem, sykehjemsutbygging og standard for eldreomsorg. Overgang til sentralisert kjøkkendrift for alders- og sykehjem fører til spørsmål om matens næringsverdi og generelle kvalitet. Forholdene varierer sterkt fra kommune til kommune, og det er svært viktig at vi bruker eldrerådene i oppfølgingen av kommunenes praksis.

Eldre bilførere

Saken ble tatt opp av Statens Vegvesens pensjonistforbund på bakgrunn av den offentlige debatt om eldre bilførere, herunder krav om tiltak som bl.a. omfatter ekstra kjøprøver.

Ca. 350.000 personer er berørt av problemstillingen. Det ble pekt på at det spesielt er mediene som har skapt forestillingene om eldre bilførere som et problem. Fagfolk og forsikringsselskapene har ikke gått ut med krav om restriksjoner på eldres bruk av bil.

Et nasjonalt ressurs- og kompetansesenter for eldre bilførere er etablert. Det skal være rådgivende overfor veimyndighetene. I tillegg har Norsk Pensjonistforbund nedsatt et eget utvalg som vil følge myndighetenes arbeid på dette området.

For øvrig kom det sterke oppfordringer til eldre om å benytte seg av veimyndighetenes spesielle kurs for eldre bilførere. Disse kursene (65 +), hvor eldre selv kan delta i utforming, arrangeres nå over hele landet.

SAKO-samarbeidet

To saker ble tatt opp under dette punktet:

- Arbeidsformer, samarbeidets omfang, bedret samspill mellom organisasjonene og styrking av sekretariatet.
- Samarbeid med andre organisasjoner

Fra Arbeidsutvalget forelå et foreløpig forslag til endringer av Samarbeidsavtalen som utvalget vil arbeide videre med.

Samarbeid med andre organisasjoner er aktualisert på grunn av en samarbeidsavtale mellom Landslaget for offentlige pensjonister (LOP) og Utdanningsgruppens Hovedorganisasjon (UHO) som ble inngått i 2003. Denne avtalen førte til sterke reaksjoner på SAKO-seminaret i februar 2004, og det ble konkludert med at avtalen mellom LOP og UHO ikke kunne aksepteres innenfor rammen av

den nåværende SAKO-avtalen. Det ble stilt krav om at to punkt i avtalen måtte utgå, for at LOP fortsatt skulle kunne være med i SAKO-samarbeidet.

På det nåværende seminaret ble det fastslått at LOP ikke hadde tatt skritt for å revidere sin avtale med UHO, og konklusjonen ble derfor at LOP inntil videre måtte stilles utenfor samarbeidet i SAKO. Det ble imidlertid fremsatt et sterkt ønske om at LOP ville tre inn i samarbeidet igjen etter at forholdet til UHO var avklart.

E. H.

TERJE OPSANN – PÅDRIVER OG GRUNNLEGGER

Terje Opsann fra Oslo kan hedres for mye i sin tid som teleansatt og telepensjonist. Telepensjonisten ærer han for å stifte bladet for 30 år siden.

Terje Opsann døde i 1988, 85 år gammel. Han var født 25. januar 1903. Han startet som underbetalt telegrafbud ved Telegrafsalen i Oslo i 1920-åra. Han ble tidlig organisasjonsmann og var med og stiftet Telegrafbudenes Landsforbund, som etter hvert ble til Norsk Tele Tjeneste Forbund - NTTF. Opsann var i mange år formann i avdeling 3 av NTTF som organiserte bud og betjener i Oslo (Oslo distrikt og Telegrafstyret). Selv arbeidet han i telegrafsalen ved Oslo stasjon. Han har satt sine spor både på arbeidsplassen og i organisasjonslivet.

For oss er han best kjent for sitt arbeid for pensjonistene i Televerket. Han ble nestleder for Telepensjonistene i Oslo i 1970 og leder av foreningen fra 1971 og til han måtte gi seg på grunn av alvorlig sykdom i 1986.

For bladet Telepensjonisten var han både far og mor. Det som startet som et blad for Oslopensjonistene i desember 1974, ble raskt et medlemsblad for hele landet da det nye landsforbundet - Televerkets Pensjonistforbund - ble startet i 1976. Opsann må også ta farskapet og morskapet til det nye forbundet. Han ledet Pensjonistforbundet fast og bestemt i 11 år og ble hedret som forbundets æresmedlem i 1985. Samtidig var han også redaktør av bladet vårt.

Terje Opsann var altså i mange, mange år en slags trenighet for pensjonistene i Televerket ettersom han på en og samme gang i årevis var

- leder for Oslopensjonistene
- leder for Landsforbundet
- redaktør for Telepensjonisten

Alt i oktober 1975 fikk han uttelling som leder av Oslo pensjonistforening, da distriktsdirektør Evert Bestorp overleverte nøkkelen til pensjonistenes nye treffrom til Opsann. Og det gikk slett ikke upåaktet hen. Det var stor festivitas med generaldirektør Per Øvregard til stede. Den gang var telepensjonistene virkelig påaktet og satt pris på. Ti år senere kvitterte Opsann med å utnevne Bestorp som æresmedlem av pensjonistforeningen.

I 1987 gikk Opsann av som leder av Landsforbundet. Da var han blitt 85 år og hadde ledet forbundet i 11 år. Han var også redaktør av Telepensjonisten i de årene, inntil han ba seg fritatt grunnet sykdom. Hva han har betydd for bladet er omtalt annet sted i dette nummeret.

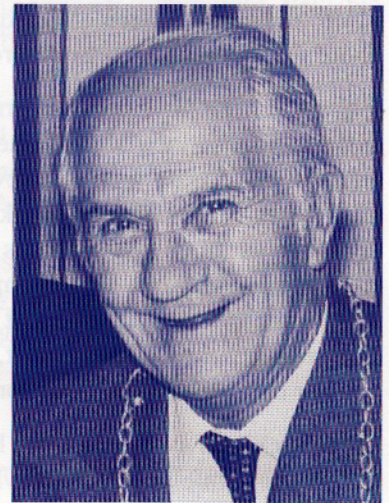
Terje Opsann, den tids alles kjente redaktør under sin signatur Temo, døde i juni 1988. I nekro-

logen i Telepensjonisten beskrives han både som en kontakt og en kontaktskaper. Budene ved Rikstelegrafene lå hans hjerte nær. I 20-åra var de uorganisert og levde av stykkpris for hvert telegram de bar ut. For mange måtte fattigkassa til tider trå til for å få endene til å møtes. Sammen med Arthur Ruud ble han engasjert i fagforeningsarbeidet, og etter mange år ble de lønnet med seier. Som sentral tillitsmann i NTTF var Terje alltid med, klar til å ta de tyngste tak. Så ble han også til slutt hedret som æresmedlem i sitt forbund.

Som pensjonist ventet nye oppgaver for organisasjonsmannen Terje. Nå var det telepensjonistene det gjaldt, de måtte ha sin organisasjon. Og Terje tok fatt og var den selvskrevne leder også der.

Terje Opsann sto som et lysende eksempel i sin samtid. En som var villig til å ta de tyngste tak i organisasjonsarbeidet for den "lille mann", som Rikstelegrafene hadde så mange av i den tid.

Hans gjerning har satt sine spor også hos oss. Vi hedrer hans minne i takknemlig ærbødighet for det han fikk til som Telepensjonistens første redaktør i i 1974.

Telepensjonistens grunnlegger i 1974 og redaktør gjennom 11 år, Terje Opsann i Oslo distrikt.

HØST OG VINTERHILSEN

Det er to personer som savna en epistel i forrige nummer, og det likte jeg sjølsagt å høre. Jeg liker å skrive, og det styrker selvfølelsen å komme i bladet.

Gjennom media bombarderes vi så å si døgnet rundt med nyheter av ymse slag, fra antatt døde i Irak siste døgn til reklame for den beste rynkekremen. Det er individuelt hva som engasjerer og gjør at nyhetene ikke slipper tankene. Nyhetene i september-oktober er gammelt nytt når dette nummer av Telepensjonisten kommer leserne i hende, men så får jeg friske på hukommelsen.

Flygelederstreiken fikk meg til å tenke på automatiseringen av telefonen på 70-tallet. Flygelederne lammet trafikken mellom Norge og utlandet og til dels innlandstrafikken et par døgn. Så vidt jeg husker ville ingen, eller i hvert fall svært få, miste jobben. Men de måtte belage seg på å flytte fra Røyken til Sola om fire år.

Flere tusen kvinner (og noen menn) mista jobbene sine ved automatiseringa av telefonen. Noen få av disse fikk tilbud om fortsatt jobb i Televerket i noen av landets større byer. Automatiseringa gikk trinnvis, og alle visste i forvegen når turen kom til deres distrikt. Finnmark var det eneste området som ble automatisert under ett. Hvilke konsekvenser ville det ikke fått om de som betjente telefonsentralene rundt om i landet, hadde slutta å ekspedere i et par døgn! Husk dette var før mobiltelefonen kom.

En konsekvens av flyttinga fra Røyken til Sola er at også det åtte år gamle anlegget i Røyken, som det kosta mange hundre millioner å bygge, blir stående tomt. Luftfartssjefen har sagt at mulighetene for salg eller bortleie er minimale. Det er dine og mine penger politikerne forvalter.

Vi har demokrati, og vi får de politikerne vi fortjener. Nominasjonsprosessen til neste stortingsvalg er i gang, og det er tankevekkende at flere kjemper for å beholde plassen sin på Stortinget. La oss håpe det i hvert fall er idealisme som ligger bak i noen tilfeller, men det er nærliggende å referere til Nils Kiærs "Det lykkelige" valg. Celius vil gjerne sitte på Stortinget og sier til Lavinia noe sånt som "Å sette seg ned å høre eller ikke høre, - å bla i dokumenter, å lese eller ikke lese, men hele tiden vite med usvikelig selvbevissthet at hva jeg gjør eller ikke gjør er betydningsfullt, og i gitte tilfeller kan bli avgjørende".

Hvem andre enn stortingsrepresentanter fastsetter sin egen lønn og øvrige arbeidsbetingelser?

Nå er det nærliggende å ta for seg det framlagte statsbudsjettet. Det skal jeg ikke gjøre, bare nevne at Regjeringa foreslår at grensen for frikort ved betaling av egenandeler ved legebesøk skal heves fra 1550 til 2500 kr. Sittende

regjering har heldigvis ikke stortingsflertallet bak seg, så jeg regner med at beløpsgrensen ikke blir hevet så mye. Hvis dette forslaget hadde blitt vedtatt, hvem ville det ha rammet hardest? Sjølsagt oss eldre, for vi benytter helsevesenet mest.

Jeg trur ikke vi vil finne noen 'seniorer' på sikker plass på valglistene denne gangen heller. Hvem sin skyld er det? Jo, det må være vi 'seniorer' som utgjør omtrent 25 % av Norges befolkning, og som er for passive i forhold til politisk arbeid.

Det er så mangt reklamen og markedet dytter på oss. Vi tenker ikke over det, men vi lar oss påvirke av reklamen og hva mange andre gjør. Nå er det "in" med langt hår for damene, men ikke lenger for mennene. Klesmotene skifter stadig, og bra er det, for produksjon og salg av klær gir arbeid til mange. Også til små barn i U-land. Barnearbeid burde ikke forekomme, men hva er alternativet?

Drikker dere vann av flaske? Imsdal eller Bonaqua med de hendige skrukorkene?

Det er "in" å ta med seg en flaske Imsdal omtrent hvor som helst. Det er sunt å drikke vann. Helsides annonser sier at vannet i springen ikke egner seg godt til drikkevann. Fagkunnskapen sier at gjennom oppbevaring i varme over tid, kan flaskevannet utvikle mikroorganismer, og det kan ha skadevirkninger. Norge har en drikkevannsforskrift som sier hvordan springvannet skal behandles og eventuelt renses. Men vannet på flasker er betraktet som mineralvann og er derfor ikke underlagt så streng kontroll og oppfølging.

Bonaqua tappes av vann fra Glomma. Springvannet fra Glomma koster i gjennomsnitt ett øre per liter. En liter flaskevann på en bensinstasjon koster i gjennomsnitt 40 kr (og bensin ca 10 kr). Bare en liten del av plastflaskene resirkuleres. Det tar lang tid før plast brytes ned, så avfallshaugene vokser.

Forrige gang annonserte jeg at jeg fylte 70 år, og nå skal jeg få samboer. Jeg er redd vi vil få tilpasningsvansker i starten. I verste fall kan samboerskapet bli så problematisk at min tålmodighet ikke strekker til. Jeg får prøve å vise overbærenhet og rådføre meg med venner og bekjente hvis motparten skulle vise seg lunefull og vanskelig. Den kan til og med bli utsatt for virusangrep, og influensavaksine hjelper ikke på en PC.

Den kommer i morgen, Internett-tilknytning er bestilt.

God jul, alle sammen!

Hilsen Edbjørg

TELESPAR MED NYE TILBUD

Sparebanken Telespar har utvidet sitt sortiment med pensjonsparing, BSU-ordning og tilbud om førstehjemslån.

Sparebanken Telespar ble opprettet 22. mai 2003. Før den tid fungerte Telespar som et interessekontor for ansatte i Telenor, Bravida og andre Telenor-relaterte selskaper. Selv om ansatte i disse selskapene fortsatt er bankens hovedmålgruppe, ønskes også alle andre personkunder velkommen.

Telespar tilbyr tradisjonelle banktjenester som lønnskonto, betalingsformidling, lån, forsikring, sparing og ulike betalingskort. Nylig ble sortimentet utvidet med flere nye spareordninger og tjenester. Det gjør Telespar til en sparebank med et fullverdig tilbud både for egne ansatte og andre. Og gamle og nye pensjonistkunder er like velkommen som kunder, sier Ellen Kolstø Hilmersen i Telespar.

Stor etterspørsel

Telespars nye tjenester er et resultat av etterspørsel fra kundene. Samtidig er utvidelsen av sortimentet viktig for å tiltrekke nye kunder.

- Særlig er mange opptatt av pensjonssparing. Vi vet at ansatte i Telenor har en god tjenestepensjonsordning, men det er ikke sikkert at man vil nøye seg med 66%. Det ønsker vi å løse for våre kunder, og husk at jo tidligere du begynner, desto mindre beløp kan du spare i måneden for å oppnå det du vil, sier kredittsjef Sverre Pedersen.

BSU og førstehjemslån

Boligsparing for ungdom og førstehjemslån er tjenester som har vært etterspurt blant mange yngre kunder. BSU-ordningen er svært gunstig for kunder under 34 år. Sparer man 15.000 kroner i året, får man 3000 kroner i skattefradrag, og vi tilbyr en svært konkurransedyktig rente på 2,5 prosent, sier Pedersen. Våre pensjonistkunder må gjerne fortelle sine barn og barnebarn om at det fins slike gunstige ordninger i Telespar.

Med førstehjemslån gir Telespar unge mennesker anledning til å kjøpe bolig. Ved førstehjemslån stiller banken mindre krav til egenkapital, og man kan få låne inntil 90 prosent av kjøpesummen. Telespar tilbyr også fleksible løsninger som lengre nedbetalingstid og avdragsfrihet.

Nytt kredittkort

En annen nyhet er at du nå kan få kredittkortet MasterCard Gold hos Telespar. Du betaler ingenting i årsgebyr, og du får inntil 45 dagers rentefri betalingsutsettelse.

Vil du vite mer om Telespars tjenester, kan du søke på bankens hjemmesider www.telespar.no, eller ta en telefon, oppfordrer kunderådgiver Hilde Lundstein.

Vil du ha høyere rente på sparepengene dine?

Sparebanken Telespar tilbyr deg god avkastning på sparing med bindingstid over 6, 12 eller 18 måneder.

For langsiktig sparing tilbyr vi flere spennende fond med historisk god avkastning.

Tlf: 67 89 08 00

e-post: kundeservice@telespar.no

www.telespar.no

MELD DEG INN I DITT HJEMSTEDS TELEPENSJONISTFORENING!

Her møter du venner og kollegaer og oppfrisker gamle minner

ARENDAL	Björg Berli	Sandnes	4812 Kongshavn	37 08 82 71
BERGEN	Aslaug Hellevang	Postboks 7150	5020 Bergen	55 13 43 87
BODØ/SALTEN	Gerd Blomstrand Kristensen	Tjeldberget 11	8012 Bodø	75 58 11 68
DRAMMEN	Odd Nålby	Tors vei 48 B	3040 Drammen	32 81 00 25
GJØVIK	Bjørn Kjensberg	Frans Olsensv. 11	2817 Gjøvik	61 17 39 09
GLÅMDAL	Jan H. Andreassen	Blomstervn. 37	2208 Kongsvinger	62 81 59 40
GUDBRANDSDAL	Magnhild Syrrist	Storgt. 8	2670 Otta	61 23 02 81
HAMAR	Bjørn Pettersen	Delfinen 17 A	2315 Hamar	62 52 35 11
HARSTAD OG OMEGN	Bodil Hanssen	Stokkemyrvn. 33D	9409 Harstad	77 07 36 03
HAUGESUND	Arne Fosse	Hervikvn. 10 D	5521 Haugesund	52 71 65 50
HELGELAND	Evald Hagenes	Veslefrikkvn. 13	8800 Sandnessjøen	75 04 34 34
KRISTIANSAND	Elisabeth Augland	Koggevn. 62	4624 Kristiansand	38 08 52 78
KRISTIANSUND	Gerd Ohr	Sørsundvn. 28	6507 Kristiansund	71 67 12 06
LARVIK	Ragnhild Sjølyst	Øvre Haraldsg. 17	2360 Larvik	33 12 72 00
LEVANGER	Sigrun Moe	Rognhaug	7600 Levanger	74 08 13 62
LILLEHAMMER	Else Doseh	Frødingfaret 8	2613 Lillehammer	61 25 03 15
LILLESTRØM	Aud Marwell Myrvang	Sundg. 20	2081 Eidsvoll	63 96 57 11
LOFOTEN	Kjell Tetlie	Postboks 2	8309 Kabelvåg	76 07 83 12
MOLDE	Sigrid Jordhøy	Torbjørnsv. 13	6429 Molde	71 25 33 13
NAMSOS	Randi Langås	Vasshusvn. 2	7800 Namsos	74 27 50 68
NARVIK OG OMEGN	Hjalmar Bruvoll	Frydenlundsg. 34 A	8516 Narvik	76 94 66 56
NORD-ØSTERDAL	Klaus Lillevold	Hesteskoen 2 B	2500 Tynset	62 48 11 51
OSLO	Inger Trøan	Sofies plass 3 C	0169 Oslo	22 46 86 44
RINGERIKE	Halvard Solberg	Krokenvn. 16	3515 Hønefoss	32 12 27 09
SANDEFJORD	Leif Willy Fjeld	Skiringssalsvn. 126 B	3213 Sandefjord	33 45 86 16
SENTRALE ENHETER	Kristen Folkestad	Telev. 3	2020 Skedsmokorset	63 87 65 78
SKIEN	Elise Kristoffersen	Kirkebakken 16	3921 Porsgrunn	35 55 40 69
SOGN OG FJORDANE	Dagunn Klakegg	Postboks 168	6801 Førde	57 82 14 21
STAVANGER	Marit Torkildsen	Regimentvn. 80	4045 Hafslsfjord	51 55 16 66
STEINKJER	Sverre Steinstad	Sundsnesvn. 35	7670 Inderøy	74 15 32 26
TROMSØ	Anne-Berit Aune	Utsikten 78	9018 Tromsø	77 67 51 00
TRONDHEIM	Inger Qvam	Magnus Berrfottsv. 1B	7046 Trondheim	73 91 81 50
TØNSBERG	Unni Due Rosenblad	Nedre Bogenvei 43	3150 Tolvsrød	33 32 45 14
VALDRES	Astri Jodalen	Øvrevn. 33	2900 Fagernes	61 36 00 59
ØSTFOLD	Karsten Karlsen	Skogfaret 33	1621 Gressvik	69 32 72 27
ÅLESUND	Oddveig Saure	Ørnetua 12	6009 Ålesund	70 13 78 30